

(A) برخه د میوې د یوه باغ یا بڼ منځته راوړل

دوهم لوست یا درس: د مغز لرونکو او میوو د ونو ټاکنه او خښول یا کرل.

د زده کونکو د زده کړې موخې یا هدفونه:

زده کونکي به ددې لوست په پایله کې د لاندې موخو یا هدفونو سره اشنا شي:

۱. د هغه فکتورونو تشریح او روښانه کول چې د باغ یا بڼ د ځای یا محل په ټاکنه باندې کوم تاثیر ونه لري.
۲. د ونو د کښت یا کرنې په موخه د باغ یا بڼ د ځای یا محل او خاوري د آماده کولو د میتودونو تشریح او روښانه کول.
۳. د هغه عواملو تشخیص کول چې د مغز لرونکو او میوو د ونو د کلتیوارونو په ټاکنه یا انتخاب کې شامل وي.
۴. د یوه باغ یا بڼ د لی اوت laying out (دورنما یا منظره) د پروسې یا پړاو تشریح او روښانه کول.
۵. د مغز لرونکو او میوه جاتو یا میوو د کرنې یا کښت کولو د تخنیکونو یا تگلارو تشریح او روښانه کول.

د لوست ورکولو یا تدریس لپاره وړاندیز شوی وخت: ۲ ساعته

وړاندیز شوی منابع یا زیرمې: لاندې منابع کولی شي چې په دې لوست یا درس کې ګټورې واقع شي:

- د کمپیوټر په پاورپواینټ پروګرام کې هم ددې درس یا لوست پلان د اړانې لپاره آماده شوی دی.

د سامانونو، وسایلو یا وسیلو، لوازمو او اسانتیاوو فهرست یا لړلیک

د لیکلو په خاطر سپینه یا تشه ورقه یا صفحه

د پاورپواینټ د اړانې لپاره پراجکتور یا غټ ښودونکی

د پاورپواینټ سلايدونه یا صفحي

شفاف یا روښانه سلايدونه یا صفحي

د میوې د ونو کتلاک

رنګه پنسل، رنګه او یا هم مارکر

د خاوري د ټسټ کولو کيټ یا بسته

د TM:B2-1 او TM:B2-2 د جدول کاپي د هر یوه زده کونکي لپاره .

اصطلاح گاني :لاندې اصطلاح گاني په دي لوست يا درس كي وړانديز(اراپه) كيږي.(د بولډ او ايټالېك

په قسم سره او د پاورپوائنټ په دوهمه شمېره سلايد كي بنودل شوي دي)

- گرده وركونكي
- مورني پاڼه
- سيلف فروت فول(هغه نبات چي د خپلې گردې پواسطه ميوه توليدوي)
- خپل په خپله د گردې شيندل يا گرده افشاني
- سيلف سترابيل (هغه نبات چي د ميوې توليد په ډيري كمې اندازې سره كوي)
- نشيب
- ټاپ وړ كينگ (د پيوند كولو سيستم)
- غير خودي د گردې شيندل يا گرده پاشل
- كراس ان فروت فول(د ميوې د تشكيل هغه كرنلاره چي د گردې د شيندلو پواسطه صورت نه نيسي)
- كلتيوار
- پيوند وهل يا پيوند كول
- اينټر اسټرابيل(هيڅ يو له دي دوه ورايټيو يا نوعو څخه يو بل نه القاح كوي)
- نيماتود
- گرده افشاني يا د گردې شيندل

په زړه پوري تگلاره :له يوې په زړه پوري تگلارې څخه گټه پورته كړئ ترڅو چي زده كونكي د لوست د

زده كړي لپاره آماده كړي. بنوونكي اكثره د خپلو ځانگړو ټولگيو لپاره د زده كونكو د شرايطو سره سم تگلاري تهيه او برابروي يا ترتيبوي. لاندې تگلاره كيدلي شي چي د يوې ممكنه تگلاري په ډول سره ورڅخه يادونه وكړل شي:

له زده كونكو څخه پوښتنه وكړئ چي د يوه باغ يا بن د پيل لپاره كومو شيانو ته ضرورت يا اړتيا ليدل كيږي؟ په يوه تخته باندې د زده كونكو ځوابونه ثبت او درج كړئ. كه چيري هغوي ځني له مهمو افلامو څخه له ياد ويستل نو ورڅخه پوښتنه وكړئ ترڅو چي هغه په ياد راوړي او د سوال لپاره ځواب وړاندي كړي.

** دا فعاليت يا كړنه سرته ورسوئ ترڅو چي تاسې د لوست يا درس په محتواو كي داخل شئ.

د محتواو خلاصه يا لنډيز او درسي سټراټيژي گاني

لومړۍ موخه يا هدف: د هغه فكتورونو تشرېح او روښانه كول چي د باغ يا بن د ځاى يا محل په ټاكنه باندې كوم تاثير ونه لري.
(د پاورپوائنټ ۲ شمېره سلايد)

۱. یو باغ یا بڼ هغه مجال یا وخت غوره او بهتر وي چي د هغې د کرنې محل یا ځای ښه او عالی وي.

الف) هر کله چي د یوه باغ یا بڼ د منځته راوړلو لپاره ځمکه انتخابوی یا ټاکي، نو غوښتل شوی یا مطلوب ځمکه له هغه ځمکې څخه عبارت ده چي د خم او پیچ لرونکی وي او لوړه واقع وي.

۱. دا حالت دي ته اجازه ورکوي چي یخه هوا د یخني په موسم یا وختونو کي ښکته نقطو یا ځایونو ته جریان وکړي.

الف) یخه هوا د په نسبي توگه گرمې هوا ته د زیات یا ډیر وزن لرونکی ده او ښکتنی لوری ته په ټیټو لوړوالو کي جریان کوي.

۲. متراکم لرگی او یا هم ټپي او غرونه هم د یخې هوا بندونکي دي یعنې یخه هوا بندوي.

۳. هغه سمتونه یا طرفونه چي په مستقیمه توگه پورته لورو ته او یا هم د ټپې له تیغې پوري مربوط دي ممکن چي د زیات باد لرونکي وي او د ژمې په موسم کي د یخې هوا لرونکي وي.

(د پاورپواینټ ۴ شمیره سلايد)

دا سلايد یو گرافیک دی او دا روښانه کوي چي په څه ډول سره گرمه هوا او یخه هوا د میوې په یوه باغ یا بڼ کي یوله بل سره متقابل عمل کوي. گرمه هوا د باغ یا بڼ پورته لوری ته صعود کوي او یخه هوا د باغ یا بڼ ښکتنیو ساحو یا محلونو ته سقوط کوي. دا عمل د یوه خاص یا ځانگړی اهمیت څخه برخمن دی نو له دي کبله گرمه هوا کومه چي پورته صعود کوي هغه پنډکونو ته چي د یخې هوا او فرست(یخ وهنې) پواسطه ورته ضرر یا زیان رسیږي دا گرمه هوا له هغې څخه مخنیوی کوي.

(د پاورپواینټ ۵ شمیره سلايد)

ب) نشیب او د نشیب یا مایل والی لوری هم په هغه وخت کې چي د باغ یا بڼ لپاره ځای ارزیابي کیري مهم او ضروري وي.

۱. د جنوب په لوری یا سمت باندې نشیب یا مایول والی د پسرلی په جریان کي په چټکی سره گرمیږي نو په دي بنا د هغې برخلاف هغه نشیب چي د شمال په لوری واقع وي هغه صحیح دی.

۲. د نشیب یا مایل والی درجه کولی شي چي د باغ یا بڼ په محل باندې د اثر درلودونکی وي.

الف) غوښتل شوی یا مطلوب نشیب یا مایل والی په حدود د ۴-۸ فیصدو کي وي.

(د پاورپواینټ ۶ شمیره سلايد)

۱. د نشیب یا مایل توپ اندازه په داسې توگه محاسبه کیري چي د ځمکې د لوړوالی اندازه په پورته شوی فاصلې په اندازې باندې تقسیمیري او محاسبه یي صورت نیسي. د مثال یا بیلگي په توگه د

دیرش(۳۰) مترو په اندازه فاصله کې ۱،۵ متره پورته شوی ده نو په دې بنا د هغې نشیب یا مایل والی مساوی دي په

$$۳۰/۱،۵=۰،۰۵ \times ۱۰۰= ۲۵$$

یعنی نشیب یا مایل والی مساوی شو په ۲۵ فیصدو سره.

(د پاورپوینټ ۷ شمیره سلايد)

(ب) تند نشیب یا مایل والی حاصل له ستونزې یا مشکل سره مخامخ کوي.

(ج) د تندو نشیبونو یا مایل والو ښکني قسمت یا برخه ځنی وختونه ډیر زیات حاصل ورکونکی وي.

۱. په زیاتې اندازې سره فشار د خاوري په مخ باندې کولی شي چې د ونو د نمو قدرت د میوې د تولید لپاره په مصرف ورسوي.

(د پاورپوینټ ۸ شمیره سلايد)

(ج) لکه څرنگه چې په مخکنی لوست یا درس کې ورڅخه بحث وشو، د خاوري نوعه او د هغې نم ویستنه ډیره مهمه ده چې باید کتنه ورڅخه وشي.

۱. د مغز لرونکو او میوو زیاتره ونې د لوم خاوري سره نم ویستلی شوي دي چې کله ترکمه د ۱ نه تر د ۱،۲۵ مترو پورې د ژوروالی لرونکي وي ورته ضرورت یا اړتیا شتون لري.

(الف) هغه خاوري چې نم یې په ښه او غوره ډول سره ویستل شوی وي کولی شي چې د ژورو خاورو څخه برترې یا غوره والی ولري.

(ب) پورتنی قسمت یا برخه یا د تپو تیغه د تخریباتو یا ایروژن په سبب کولی شي چې د سطحې خاورو یا لرو ژور خاورو درلودونکي وي.

۲. د میوې ونې کولی شي چې په هغه خاورو کې چې پی ایچ pH یې ۶-۶،۵ وي په ښه او غوره ډول سره نمو وکړي.

(الف) له دې اندازې څخه پورته او یا هم ښکته واقع شوي سطحې کیدلی شي چې تغذې د قلت یا کموالی سبب شي.

زده کونکو ته له ۲-۳ پورې گروپونو کې قرار ورکړئ. او هغوي هدایت یا لارښوونه وکړئ

چې یوه پونه کاغذ له خپل ځان سره واخلي. هغوي ته مسولیت ورکړئ ترڅو چې په

خپلو گروپونو کې دمطلوب یا غوښتل شوی باغ یا بڼ لى اوپ(دورنما یا منظر) رسم یا

انځور کړي. هغوي باید موضوعات لکه نشیب یا مایل والی، د نشیب جهت یا لوری، د

خاوري خصوصیات یا ځانگړتیاوي لکه پی ایچ او د هغې ژوروالی او همدارنگه هره نوعه

ساحې چې گود شوي دي په هغه ځایونو کې یخه هوا جمع کېږي ، شامل کړئ. هغوي

تشویق یا وهڅوئ ترڅو چې له رنگه پنسلونو څخه او یا هم له مارکر څخه استفاده وکړي

او منظره یا لنډ سکېپ رنګ کړي. هر یو گروپ باید د مطلب یا غوښتل شوی باغ یا بڼ

منظره له نورو ټولو زده کونکو سره شریکه کړي او پرېږدئ چې ټول زده کونکي د هغې

په غوره والی او خرابوالی کې قضاوت وکړي. دا رسم یا انځور په څلورمه موخه یا هدف کې د یوه فعالیت د اجرا کولو لپاره له خپل ځان سره وساتئ .
دوهمه موخه یا هدف: د ونو د کښت یا کرنې په موخه د باغ یا بڼ د ځای یا محل او خاوري د آماده کولو د میتودونو تشریح او روښانه کول.

(د پاورپوائنټ ۹ شمیره سلايد)

۲. هرکله چې د باغ یا بڼ د انتخاب یا ټاکنې لپاره مناسب محل وټاکل شو نو دې ته اړتیا یا ضرورت دی چې ځمکه آماده کړی شي.
الف) له خاوري څخه دې یو ټسټ یا معاینه صورت ونیسي ترڅو چې د خاوري حاصل ورکول مشخص یا وټاکل شي.
۱. محلي یا ځایي د ترویج د زده کړی ځای د خاوري د ټسټ منابع یا امکانات لري ترڅو چې خاوره ټسټ کړل شي او یا کیدلی شي چې یوه بسته(کیت) د خاوري له ټسټ څخه د زراعتو پواسطه و پیرودل شي او ټسټ پري اجرا کړل شي.
۲. که چیرې یو باغ چې زور وي د یوه نوی باغ پواسطه عوض کړل شي، د خاوري نمونه یا بیلگه د ریښو د له منځه وړلو څخه وروسته په هغې اندازې سره چې ممکن وي باید تهیه کړئ.

(د پاورپوائنټ ۱۰ شمیره سلايد)

ب) که چیرې ځمکه د باغ یا بڼ د منځته راوړلو لپاره آماده کيږي او دا ځای پخوا د حیواناتو یا څارویو د څر ځای وو نو باید چې نوموړی ځای د نیماتود له نقطې نظره ټسټ یا معاینه کړل شي.
۱. نیماتود یو وړوکی چيچي دی چې د نباتاتو د ریښو نه په تغذیه کولو سره هغوي متضرره کوي.
۲. د ترویج محلي یا ځایي نماینده گان، د معاینې یا ټسټ د اجرا کولو منابع یا زیرمي په اختیار یا واک کې لري.

په ۱۰ شمیره سلايد کې د یوه نیماتود تصویر یا انځور شتون لري دا نیماتود په لوی سایز سره ښودل شوی دی. حقیقي نیماتود کیدلی شي چې د یوې ستنې له نوکې څخه کوچنی یا وړوکی وي. ولي کولی شي چې په لوی پیمانې سره زیانونه د میوو د ونو ریښو ته ورسوي.

(د پاورپوائنټ ۱۱ شمیره سلايد)

د پاورپوائنټ ۱۱ شمیره سلايد هغه ریښه په گوته کوي چې د یو نوعه نیماتود پواسطه چې د روټ نوټ نیماتود(د ریښې غوټه کونکی نیماتود) په نوم سره یاديږي، متاثره شوی ده. د کین لوری ریښه صحت منده ده او د ښی لوری ریښه د نیماتود پواسطه یا روټ نوټ نیماتود پواسطه ضررمنده شوی ده. نیماتود له ریښې څخه تغذیه کړی ده او د هغې د جسامت د لویدو سبب کيږي چې دیوي غوټې په شکل سره لیدل کيږي. نیماتود له ریښې څخه تغذیه کړی ده او د میوي حاصل یې کم کړی دی.

(د پاورپوائنټ ۱۲ شمیره سلايد)

ج) له دي څخه وروسته چې يوه مزرعه له مزروعې نباتاتو او يا هم څرخای قلمبه كيږي. او مخکې له دي څخه چې اخري عمليات په ځمکه باندې يا هم ليول کاري صورت نيسي، نو بايد چې يو ټسټ سرته ورسوي.

هغه کسان يا اشخاص دعوت کړئ ترڅو چې د خاوري د ټسټ او نيماتود په برخه کې معلومات ورکړي. که چيرې يوه بېسته يا کيټ د خاوري له ټسټ څخه په لاس کې ولري نو د خاوري له نوعو څخه ځنې په ټولگي کې تر ازمایښت لاندې ونيسي.

درېمه موخه يا هدف: د هغه عواملو تشخيص کول چې د مغز لرونکو او ميوو د ونو د کلتیوارونو په ټاکنه يا انتخاب کې شامل وي.

(د پاورپوینټ ۱۲ شمېره سلايد)

۳. هرکله چې د ميوې يا مغز لرونکو يوه ونه ټاکل کيږي، نو يو زيات شمير عوامل او فکتورونه شتون لري چې بايد په نظر کې ونیول شي.

الف) جسامت يا سايز:

۱. د ميوه جاتو او مغز لرونکو ونې کومې چې ډيرې د غټ سايز لرونکې وي او يوه زياته فضا يې اشغال کړې وي کولې شي چې راشنه شي.

الف) ځنې له ونو څخه د کلتیوار دوه مختلفو نوعو ته اړتيا يا ضرورت لري ترڅو دا وکولې شي گرده وشيندي او ميوه توليد کړي.

ب) د ميوې غټې ونې زياته ميوه توليدوي ولې د حاصل اخستل او د هغوي بناخ پري کول مشکل او ستونزمن کار وي.

۲. د ميوو د ونو مختلف جسامتونه په لاس کې وي.

الف) ونې د لنډ قد سره د ۲،۵-۳ مترو پورې د لوړوالی په تگلاري سره.

ب) ونې د نيمه لنډ قد په تگلاري سره ۳،۵-۶ مترو په لوړوالی سره.

ج) ونې له ۹ مترو نه په زيات لوړوالی په تگلاري سره.

(د پاورپوینټ ۱۴ شمېره سلايد)

د پاورپوینټ ۱۴ شمېره سلايد په مختلفو جسامتونو سره ونې ښکاره کوي يا ښايي چې د مورنۍ پایو پواسطه چې مختلفې او لنډې قدي وي، منځته راغلي دي. مورنۍ پایي مختلفې وي او د هغوي پورتنې ټول قسمتونه عين شې وي (معياري يا سټنډرډ).

(د پاورپوینټ ۱۵ شمېره سلايد)

ب) کلتیوار

۱. له يو اخستلی شوی نبات څخه عبارت دی چې له يوې وحشي نوعې څخه وي او د ځنيو خصوصياتو په دليل لکه د ناروغيو په وړاندې مقاومت او د ميوې د جسامت له نگاه څخه کښت يا کرل کيږي.

۲. د مغز لرونکو او ميوه جاتو د کلتیوارونو مختلف په سل گونو نوعې شتون لري.

۳. منظور شوی کلتیوار د محلي د نمويې شرايطو لاندې له عالی يا لوړ اعتماد څخه برخوردار وي.

(د پاورپوینټ ۱۶ شمېره سلايد)

ج) مورنی پایه

۱. د میوې د ونو تقویه د لنډ قد لرونکو وراثیو په شان چې د پیوند(گرفتینگ)پواسطه منخته راغلي وي. الف) مورنی پایه له یو صحت مند نبات څخه عبارت ده چې د پایي یا قاعدې په خاطر دیوه ساین د پیوند کولو لپاره په کار وړل کیږي. الف) پیوند کولو کولی شي د میوي جسامت او د هغې مقاومت د ناروغيو په مقابل کې زیات کړي او په ځنیو کې د میو په څو نوعو کې کولی شي په یوه ونه کې تولید کړل شي. ب) مورنی پایه د ونې جسامت مشخص کوي. الف) که چیرې مورنی پایه د لنډ قد نوعې څخه له یوه معیاري ساین سره پیوند کړل شي. نو لاسته راغلی ونه به د لنډ قد درلودونکی وي. (د پاورپواینټ ۱۷ شمیره سلايد)

د) گرده افشانی یا د گردې شیندل
۱. گرده افشاني عبارت ده له د گردې د دانې انتقال څخه له انټر(په گل کې د تذکیرې د الي له یوې برخې څخه) نه سټیکما(په گل کې د تانیث الي یوې برخې) ته.
۲. د میوي هره نوعه باغ او ځني وختونه مشخصي نوعي د میوو د باغونو یا بڼونو په داخل کې میوي د گردې مختلفو شیندنو ته اړتیا لري. (د پاورپواینټ ۱۸ شمیره سلايد)

الف) په کراس پولینیشن کې یا غیر خودي گرده افشانی کې د دوه نوعو یا دوه وراثیو په منځ کې د گردې انتقال ته اړتیا موجوده وي.
ب) سیلف پولینیشن یا خپل په خپله گرده افشاني د گردې له انتقال نه عبارت ده چې د یوه واحد نبات په داخل کې وي یا هم د نباتاتو په عین نوعو کې وي.
ج) سیلف سټرایل نباتات یا خپل شنډ شوی له هغه نباتاتو څخه عبارت دي چې ډیره کمه میوه تولیدوي.
د) سیلف فروت فول له هغه نباتاتو څخه عبارت دي چې میوه د خپلو گردو پواسطه تولید کوي.
و) کراس انفروت فول له هغو نوعو یا وراثیو څخه عبارت دي چې د غیر خودي گرده افشانی پواسطه میوه نه تشکیلوي.
ه) اینټر اسټرایل په دي میتود کې هیڅ یو له دوه نوعو څخه یو بل نه القاح کوي. (د پاورپواینټ ۱۹ شمیره سلايد)
۳. د میوي د تشکیل د اطمینان په خاطر، د گرده افشانی ضروریات یا اړتیاوي هریو له دي نوعو څخه باید له کرنې یا کښت څخه ترمخه تشخیص کړل شي.

۴. د میوو مختلفي نوعي کولی شي چې په عین نبات باندې د ټاپ ورکینګ د پروسې په طی کولو سره پیوند کړل شي.

الف) په ټاپ ورکینګ کې د مېږ په یوې ونه کې ، د ۱۵-۲۰ سانتي مترو پورې ټوټې یا برخې له ورو ښاخونو د مېږ له یوې نوعې څخه د بلي مېږ په نوع کې په اخري یا انتهايي ښاخونو باندې د کليفت پیوند کېږي.

په عین ګروپونو کې چې په لومړۍ موخه یا هدف کې تشکیل شوي وو. د زده کونکو لپاره د مجلاتو، کتابونو او کتلاکونو مختلفي نوعي چې د میوه جاتو او مغز لرونکو درلودونکي وي تهیه او برابری کړئ. که چیرې مجلي او کتلاکونه په کافي اندازې سره نه پیدا کېږي. د هغوي لپاره د مختلفو ونو یو لست د ونو د نموي خصوصیاتو یو لست (لوروالی، پراخوالی، د اړتیا وړ خاوري نوعه، د ګرده افشانی ضروریات او نور) تهیه کړئ. (د مېږ دري ونې، د ناک دري ونې او نور) او هغوي ته ووايست ترڅو چې د غوره خصوصیاتو یو بل لست د دي ونو له بدترینو خصوصیاتو څخه تهیه کړي. زده کونکي خبر کړئ ترڅو چې د هغه خصوصیاتو لست چې تهیه کړی دی یو له بل سره شریک کړي او ووايي چې ولې یې دا ونې انتخاب کړي دي. دا لست د یوه فعالیت د سرته رسولو لپاره په څلورمه موخه یا هدف کې له ځان سره وساتئ.

څلورمه موخه یا هدف: د یوه باغ یا بڼ د لی اوټ (دورنما یا منظره) د پروسې یا پړاو تشریح او روښانه کول.

(د پاورپوینټ ۲۰ شمیره سلايد)

TM:2-1 او TM:2-2 ته تلل

۵. د ځمکې اماده کول او مناسبو ونو انتخاب یا ټاکنه په دي اندازې سره مهم دي چې د یوه باغ یا بڼ طر حه چې څومره مهم دي.

الف) په زیات شمیر سره ممکنه طرحې د یوه باغ یا بڼ د منځته راوړلو لپاره شتون لري او ځني وختونه د دي باغونو تنظیم د ونو د نوعو او شمیر پورې تړاو لري کومې چې کرل کېږي .

۱. د تجارتي باغونو په عملیاتو کې د ونو د تنظیم یوه معمولي نوعه عبارت ده له د یوې ستنې له څښولو نه یا د ګردې ورکونکو ونو له خط څخه (هغه ونې چې ګرده تولیدوي) د څلورو اصلي ستونونو په منځ کې وي.

۲. د ونو جسامت هم په فضا او د ونو په تنظیم باندې اثر لري.

۳. لنډ قد لرونکي ونې او نیمه قد لرونکي پنځه ونې په یوه ستون کې ځای نیسي او یوه بل خط یا ستون ته د تردید باعث ګرځي.

(د پاورپوینټ ۲۱ شمیره سلايد)

ب) د اصلي نوعو د ګردې ورکونکو ونو په منځ کې اعظمي حد فاصله ۱۵ متره وي.

۱. د دوه ونو په منځ کې فاصله باید چې د ونې د پوخوالی د جسامت په بنا سره تعین یا وټاکل شي.
۲. د ونې د پوخوالی د جسامت د مشخص کولو لپاره له هغه زراعتونو څخه چې ونې په لاس راوړي پوښتنه یا سوال وکړئ.

ج) باید د وخت څخه دمخه یا مخکې تر مخکې یو پلان جوړ کړل شي ترڅو چې د ونو په منځ کې فاصلي مشخصې کړي.

۱. د کاغذ پرمخ د پلان لیکل د ونو لپاره د چټکې کرنې او موثرې کرنې لپاره زمينه برابروي.
۲. له وخت تر دمخه پلان (مخکې تر مخکې) به دید قدرت راکړي ترڅو چې کندي په درست ډول سره سره ژوري کړي شي او په کامله توګه د ونو د کرنې لپاره په لاس راوړل شي.

(د پاورپوائنټ ۲۲ شمیره سلايد)

دا سلايد د يوه باغ يا بڼ لومړنۍ مراحل يا پړاوونه په ګوته کوي. د مستقیمو خطونو د منځته راوړلو لپاره د رسی یا پری د استعمال په برخه کې خبرداری وي.

په عین ګروپونو کې چې په لومړۍ او ۴ موخه کې قرار مو درلود زده کونکي ته خبرداری ورکړئ ترڅو چې یو پلان د باغ یا بڼ لپاره طرحه کړي. هغوي باید لنډ سکيپ (دورنما یا منظره) کومه چې په لومړنۍ موخه کې جوړه شوی ده او د میوو ونې او د مغز لرونکو ونې چې په څلورمه موخه کې ورڅخه استفاده مو کړی وه په کار یوسئ، هغوي ته یې په یاد راوړئ او د پاورپوائنټ د سلايدونو د یاداشتونو ته یې راجع کړئ ترڅو چې د پلانونو له جوړولو څخه په دقیق ډول ره اطمینان حاصل کړي. هرکله چې هغوي دا عمل پای ته رسوي باید چې د باغونو پلانونه له ټولګی سره شریک کړي.

پنځمه موخه یا هدف: د مغز لرونکو او میوه جاتو یا میوو د کرنې یا کښت کولو د تخنیکونو یا تګلارو تشریح او روښانه کول.

(د پاورپوائنټ ۲۲ شمیره سلايد)

۵. هرکله چې پلان جوړ کړل شو او ونې په لاس کې واقع شوي، نو هغوي دي ته اړتیا لري چې په دستي ډول سره ونې کښت کړي.

الف) د میوي ونې کولی شي چې په پسرلی کې ژر محض د ځمکې د حرارت په کافي اندازې ګرمیدنې سره وکړل شي.

ب) د کنډو ژورول چې په کافي او مناسبې اندازې سره پراخه او ژوري وي ترڅو چې رښني په ازادانه ډول سره په غیر تاو خوړلو نه په خپلو اطرافو کې د کنډې په داخل کې ځای ونیسي.

(د پاورپوائنټ ۲۴ شمیره سلايد)

۱. هرکله چې رښني په خپلو اطرافو کې سره تاو خوړي او په نمو باندې پیل وکړي هغوي د ونې عاقبت چوک (و دندو یا وظیفو مشکل) کوي او د لږ حاصل ورکول او ونې د مړینې سبب کیږي.

۲. د هر نوعه ماتو شوو رښنو نه پیوسته کول.

۳. که چیري ونه پیوند کړل شوی وي نو پیوند شوی قسمت یا برخه باید کم ترکه ۵ سانتي متره د ځمکې له سطحې نه پورته وي.

۴. که چیري ونه په ډیر زیاتي اندازې ژوروالی سره خښه کړل شوي وي نو پیوند شوی قسمت یا برخه دي د خاور لاندې ځای ونیسي د ساین نوعه به د ریښې تشکیل وکړي او ونه به یوه معیاري جسامت لرونکی ونه باندې تبدیله کړل شي.

(د پاورپواینټ ۲۵ شمیره سلايد)

د پاورپواینټ ۲۵ شمیره سلايد د میوو د ونو صحیح او درست خښول یا کړل په گوته کوي. یاداشت: ونه په عمودي ډول سره قرار لري (مستقیم پورته او ښکته لوری ته). د پیوند خط په حدود د ۵ سانتي مترو کې د ځمکې په پورته سطحه کې، ریښې د کندی په داخل کې تاو نه دی خوړلی. د ونې مرحله د هغې مرحلې سره یو شان ده چې د قوري په داخل کې یې نمو کړی وه. له زده کونکو څخه پوښتنه وکړئ ترڅو چې د دي ونې د خښولو څرنگوالی توضیح او روښانه کړي.

(د پاورپواینټ ۲۶ شمیره سلايد)

ج) هرکله چې کنده ژوره کړل شوه نو د مورد نظر وړ ونې ته په هغې کې ځای ورکړئ. او یوازې خاوري او پاکې اوبه باید په کنده کې واچول شي او هغه ډکه کړئ.

۱. په هغه صورت کې چې خاوره اصلاح ته اړتیا ولري، نو یوه اندازه ذغال په کنده کې واچوئ ولي سره یا کود باید استعمال نه کړل شي.

۲. د سري یا کود له حد څخه زیات استعمال په ورو ونو کې ریښې سوځوي او یا هم د ښاخ او پاڼو د ولويدو سبب کیږي.

۳. مخکې له دي څخه چې کنده په بشپړ ډول سره ډکه کړل شي نو د ونې له مستقیمي ایښودنې څخه اطمینان حاصل کړئ.

(د پاورپواینټ ۲۷ شمیره سلايد)

د) له دي څخه وروسته چې ونه خښه کړل شوه نو خاوره په ملایم صورت سره د پښو پواسطه ورته یو څه فشا ورکړئ او د ۲۰ لیټرو په اندازې سره ورته اوبه علاوه کړئ.

و) یو ځلی چې ونه خښه کړی شوه نو هغه اساسي څارنې ته اړتیا لري.

۱. فعالیتونه لکه پیوند کول، ښاخ پري کول او د حاصل اخستل د وروستيو درسونو یا سبقونو پواسطه توضیح او روښانه به شي او په پراخه پیمانې سره د ونو او د باغونو د صحت لپاره مهم وي.

د میوې یوه ونه او یا هم د مغز لرونکو یوه ونه په لاس راوړئ، زده کونکي له ټولگی نه د باندې یوسئ او هغوي ته توضیح او روښانه کړئ چې په څه ډول سره یوه باید خښه کړل شي. که چیري د ونې څو نیالگی ولری، نو زده کونکی پریردئ چې د خښولو د لیدنې څخه وروسته په خپله د نیالگیو په کښت یا خښولو باندې لاس پوري کړي.

مرور\خلاصه يا لنډيز: د زده کونکو د زده کړې موخې يا هدفونه په کار یوسئ او درس يا لوست خلاصه(لنډيز) کړئ. زده کونکي پريږدئ او ورته وخت ورکړئ چې د هريو هدف يا موخې د په لاس راوړنې لپاره چې کومي ستونزې يا مشکلات وړاندیز شوي دي هغوي ته راجع ځواب ورکړي او موخې يا هدفونه توضیح او روښانه کړي. د زده کونکو ځوابونه دا مشخص يا ځانکړي کوي چې کوم يو له موخو يا هدفونو څخه تکرار يا تجديد نظر ته اړتيا لري ترڅو چې تکرار کړل شي او يا له متفاوتې زاوي څخه تر بحث لاندې ونيول شي. هغه سوالونه يا پوښتنې چې د پاورپاينټ په ۲۸ شميره سلايد کې شتون لري کيدلی شي چې په ټولگی کې نمونې په توگه تکرار کړل شي.

تطبيق يا اجرا کول : زده کونکي پريږدئ ترڅو چې ۲-۲ پوري گروپونه تشکيل کړي او د ځمکې يوه برخه د يوه باغ يا بڼ د منځته راوړلو لپاره ورته انکشاف ورکړي. هغوي ټول لازم شيان به سرته ورسوي ترڅو يو باغ يا بڼ منځته راوړل شي په غير له حقيقي نباتاتو څخه. هغوي بايد د ځمکې څخه يوه ساحه انتخاب کړي او د هغې نشيب توضیح او روښانه کړي او د هغې خاوره تجزيه کړي.

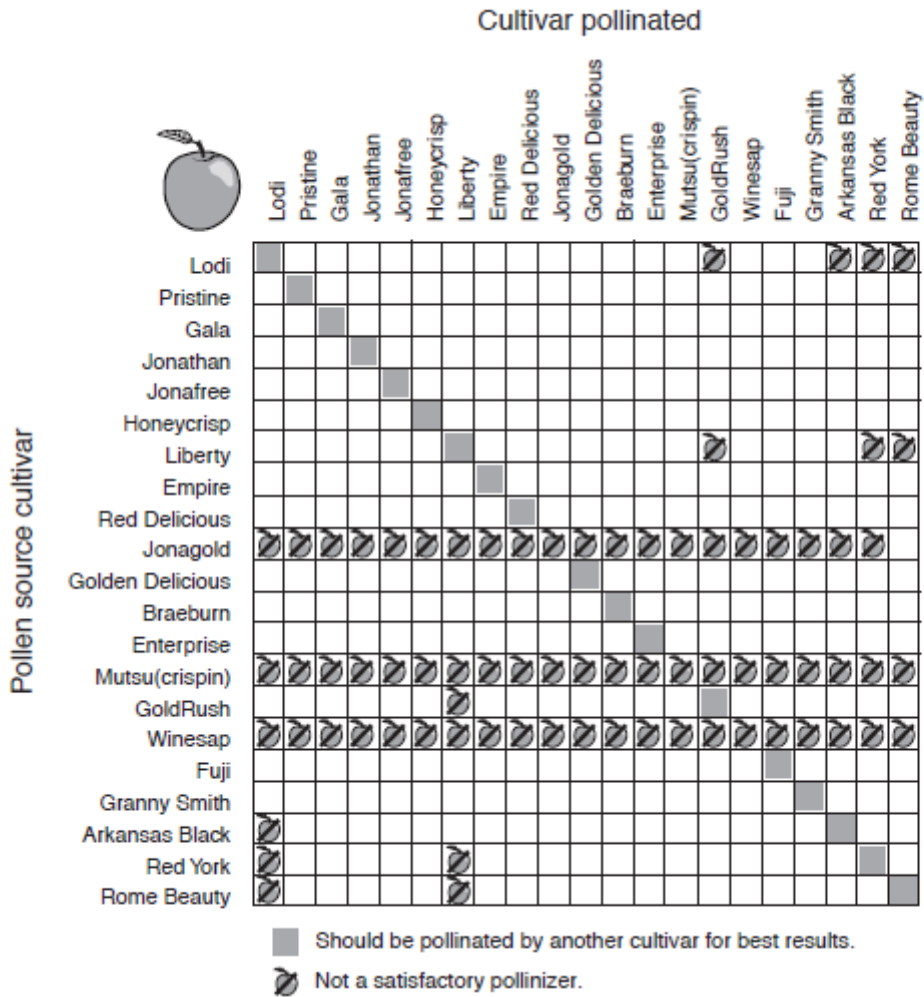
ارزيابى: ارزيايي بايد د زده کونکو د لوست يا درس په هغه موخو يا هدفونو باندې متمرکزه وي کومي چې زده کونکو په لاس راوړي دي. يو په ليکنې بڼه باندې امتحان يا ازموينه په نمونه يي صورت سره له دي لوست يا درس سره ضميمه شوي ده.

نمونه يي امتحان يا ازموينې ته ځوابونه:

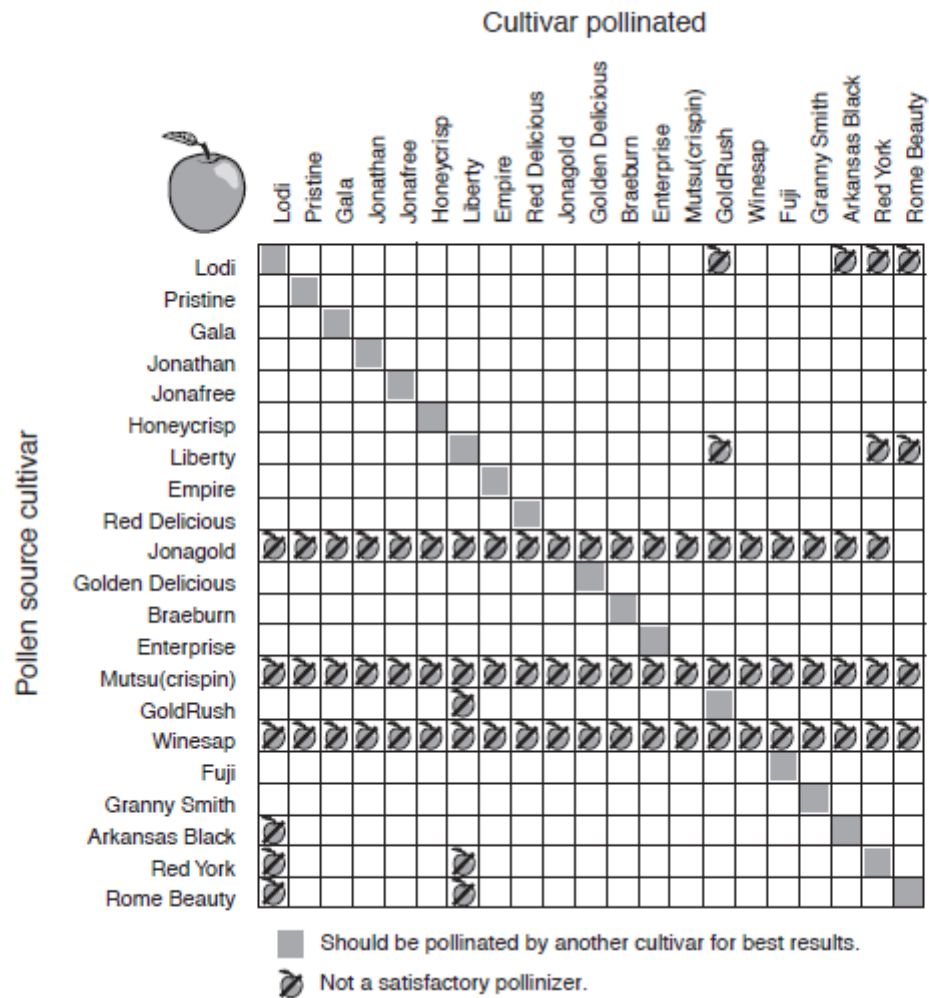
- G .1
- D .2
- E .3
- F .4
- B .5
- A .6
- C .7
- H .8

لنډ ځوابونه

1. لنډ قد
2. معياري يا سټنډرډ به هغه ساقې توليد کړي چې سټنډرډ يا معياري ونې منځته راوړي.
3. دا ډير مهم او غوره دي ترڅو چې د خپل باغ يا بڼ منځته راوړل مخکې تر مخکې پلان کړئ. نو په دي بنا مناسبه خاوره او مناسبه ځمکه ټاکل کيږي. او همدارنگه دا امر مهم دی ترڅو چې د ورکړی شوی گردې اندازه او ترکیب او د ونو اصلي نوعي انتخاب يا وټاکل شي.

دا جدول د مېې ۲۱ نوعي وړاندې کوي چې په عام صورت سره کښت کيږي. دا روښانه کوي چې کومه نوعه په ساده توګه گرده افشاني کوي. د مثال يا بيلګي په توګه ګولډ رش له وایت لايبرټي نوعې سره گرده افشاني نه کوي ولې له ټولو نوعو سره(په غير د خپل ځان نه) گرده افشانی کيږي. د مېو د نوعو څخه په سل ګونو ورايټي شتون لري او ددې لپاره چې يوه غير خودې گرده افشانی پيدا کړو بايد له زراعتو څخه سوال وکړل شي چې تاسې مورنۍ پايه له هغوي څخه په لاس راوړی ده.

دا جدول د غیر خودي گرده افشانی(کراس پولینیشن) بنودنکی په گیلاس کې دی. د هغې اصول او اساسات له منې سره ورته دي.

امتحان(ازموينه)

(B) برخه دوهم لوست يا درست: د مغز لرونکو او ميوو د ونو انتخاب او خښول يا کښت کول.

لومړۍ قسمت: مطابقت يا اړيکه ورکول.

رهنمای(لارښوونه) : اصطلاحاتو ته د درست ځواب سره اړيکه ورکړئ. مربوطه توري يا حرف د اصطلاح د تعريف په مخکې نوشته کړئ.

(الف) غير خودی گرده افشانی	(ل) نشیب یا مایل والی
(ب) کلتیوار	(م) گرده ورکونکی
(ج) نیماتود	(ه) خپل په خپله گرده افشانی (سیلف پولینیشن)
(د) گرده افشانی(پولینیشن)	
(و) مورنی پایه	

- _____ 1. هغه ونه چي د اصلي نوعو يا وراثيو لپاره گرده توليدوي.
- _____ 2. د گردې د دانې انتقال له انټر(د گل د تذکیر الې يوه برخه) څخه سټيگما(د گل د تانيث الې يوه برخه) ته.
- _____ 3. يو صحت مند نبات چي د پايي په حيث د ساين د پيوند کولو لپاره په کار وړل کيږي.
- _____ 4. د ځمکې لوروالی يا اوچتوالی تقسيم د لوروالی د فاصلې په طول.
- _____ 5. هغه نبات چي د وحشي حالت له تغير څخه منځته راغلی وي او د غوښتل شوو خصوصياتو په بنا لکه د ناروغيو په وړاندې مقاومت او ميوو د جسامت په اساس کښت شوی وي.
- _____ 6. د دوه نوعو يا دوه کلتیوارونو په منځ کي د گردې انتقال.
- _____ 7. وړوکی چينجی چي د ريښو څخه په استفادې سره هغوی ته زيان رسوي.
- _____ 8. د گردې انتقال چي ديوه نبات په داخل کي او يا هم د عين نوعې د څو نباتاتو په منځ کي.

دوهم قسمت: لنډ ځوابونه

هدايت(لارښوونه): ورکړل شوي خاليگاوې يا فاصلي په کار يوسئ او د لاندې سوالونو ځوابونه په هغې کي نوشته کړئ.

- _____ 4. که چيري مورنی پایه لنډ قدي وي او له يو سټنډرډ ساين سره پيوند شي، نو حاصل شوی ونه به په کوم سايز او جسامت کي وي؟
- _____ 5. که چيري د ميوو يا مغز لرونکو ونه چي پيوند شوی وي او د پيوند شوی برخې سره په خاوره کي ښکته کښت کړل شي، نو څه به واقع شي؟
- _____ 6. ولي د يوه باغ يا بڼ د لپاره مخکې تر مخکې پلان جوړول مهم دي؟